

szükség. Ezzel azonban nagyon is felér az az előny, hogy az irodalom mindig kéznél van, s gyűjteményüket az illető szakágazat területén működő tudósok jobban magukénak érzik.

A könyvtárnak nagy része van benne, hogy az egyetem a szakterületek legkiválóbb tudósait mondhatja professzorainak. Vonzó erőt gyakorol a legkiválóbb elmék számára.

A könyvtár jövő célkitűzését illetően a cikkiró legfontosabbnak a tudósok szükségleteinek kielégítését tartja. Ennek nemcsak az anyag kiválasztásában, hanem feldolgozásában és a szolgáltatások nyújtásában egyaránt meg kell nyilvánulnia. A költségvetési keretnek - a szükségletek növekedésével párhuzamosan - egyre nagyobbak kell lennie. Nemcsak a jelen igényeinek kielégítésével kell törődni, hanem a jövőre is gondolni kell. Egy bölcs professzor rakta le például az alapjait a mai szláv gyűjteménynek, amit akkoriban alig használtak fel, ma azonban egyike a legteljesebb ilyen irányú anyagnak. Igaz, ennek fenntartása és megfelelő kiegészítése ez idő szerint évente kb. harmincszor annyiba kerül, mint ezelőtt 30 éve.

A növekvő költségvetési keret ésszerű felhasználásának első feltétele a válogatás. A jelen szükségleteinek és a jövő fejlődési irányainak tekintetbe vételével kell a válogatást eszközölni. A nemzeti könyvtárakkal ellentétben itt nem helyes elv, hogy minden fontos, ami csak megjelenik. A felesleges mű nemcsak a beszerzéskor jelent felesleges kiadást, hanem később is, feldolgozása, raktározása stb. során. A válogatás az igazgató és a professzorok együttes munkájának eredménye. Az állomány gyarapításával párhuzamosan kell folynia az állomány apasztásának és átrendezésének is.

A könyvtárak közötti együttműködést és a mikrofilmezést gyakran olyan csodaszernek tekintik, amivel minden égető kérdés egykettőre megoldható. Kétségtelen, hogy ezek haszonnal járhatnak, de nem szabad egyedül rájuk támaszkodni. Semmi sem tudja pótolni azt az előnyt, amit a professzorok szabad használatára bocsátott raktár jelent. (BZ)

SZAKKÖNYVTÁRAK

A SZLOVÁK MŰSZAKI KÖNYVTÁR

HAJDUSEK, Jozef: Slovenská technická knižnica technického rozvoju. = C1-tatel'. 10.rod. 1961. 6.no. 283-286.p.

A Szlovák Műszaki Könyvtár a műszaki haladás szolgálatában.

A Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormányának a műszaki és gazdasági tájékoztatás megszervezéséről és irányításáról hozott 606/59. sz. határozata - hangsúlyozva a műszaki és gazdasági tájékoztatás nagy jelentőségét a műszaki színvonal gyors

emelése és a népgazdaság eredményes munkája szempontjából - lefektette az egységes műszaki és gazdasági tájékoztatás elveit; a rendezés alapja a decentralizáció és a szakosítás elve. A tájékoztató szolgálatot több szervezeti egység látja el. A vállalatok keretén belül működő műszaki és gazdasági tájékoztatási részlegek, a szakközpontok, a minisztériumok kebelén belül működő irányító szervek mellett specializált tájékoztató in-

tézmények is működnek, ezeknek a sorában foglal helyet a Szlovák Műszaki Könyvtár is. Megjegyezzük, hogy mindezek az intézmények közvetlenül az Állami Műszaki Fejlesztési Bizottságnak vannak alárendelve.

A Szlovák Műszaki Könyvtár állományában jelenleg kb. 410 000 könyvtári egység van, beleértve a bekötött folyóirat-évfolyamokat, a csehszlovák és szovjet szabadalmak gyűjteményét, a csehszlovák, szovjet, lengyel és NDK-beli szabványokat, a több mint 42 000 külföldi cégtől érkezett vállalati kiadványokat, a kutatási jelentéseket, disszertációkat, irodalomkutatásokat és a külföldi irodalomból készült fordításokat.

A kurrens csehszlovák műszaki irodalom teljes egészében rendelkezésre áll, mivel a könyvtár kötelezpéldányt kap. A külföldi könyvekről havi tájékoztatót ad ki. Igen jelentős a könyvtár kurrens folyóirat-állománya. 1960-ban 1687 folyóírra fizettek elő; az anyag megoszlása 307 belföldi folyóirat, 237 szovjet periodikum, 316 népi demokratikus és 827 tőkés országokbeli lap.

A Könyvtárba járó folyóiratokról évenként jegyzéket adnak ki. A folyóiratok körzése nagy segítséget nyújt a kutatóknak, konstruktőröknek, ujtóknak stb.

A Könyvtár különgyűjteményei: szabadalmi tár, a szerzői tanusítványok, a szabványok és a vállalati kiadványok tára. Ez utóbbihoz tartoznak a prospektusok, katalógusok, a cégek által kiadott folyóiratok, gépkezelési utasítások, kézikönyvek stb.

A műszaki irodalom iránti érdeklődés igen nagy. Az elmúlt évben a könyvtárat 91 653 olvasó kereste fel; helybenolvasásra, illetve otthoni használatra 192 441 könyvtári egységet kölcsönöztek. A könyvtárközi kölcsönzés útján 21 180 könyvtári egységet forgalmaztak.

A könyvtár szoros kapcsolatban áll a Csehszlovák Tudományos Műszaki Társasággal, a Politikai és Tudományos Ismeretterjesztő Társasággal és a Szlovák Műszaki Könyvkiadóval.

A könyvtár válogatott ajánló bibliográfiákat ad ki a különböző olvasókatégoriák számára. Ezenkívül szakirodalmi kutatásokat közöl, melyhez jó szolgálatot nyújtanak a gazdag katalógusok és folyóiratcikk-kartotékok. Ez utóbbiakban mintegy két és fél millió különböző témájú cikk cimleírása található.

A könyvtár az idézett kormányhatározat és az alapszabályok értelmében a műszaki irodalommal foglalkozó könyvtárak módszertani központja. Segítségét nyújt a műszaki és gazdasági tájékoztatás vállalati szerveinek, módszertani utmutatásokat ad, helyszíni tanácsadást végez, aktiva értekezleteket tart. Ez utóbbiakat a Szlovákiai Könyvtárügyi Tanács Műszaki Könyvtárak Szekciójával karöltve rendezi.

A könyvtár továbbképző tanfolyamokat is szervez a vállalatok műszaki és gazdasági tájékoztatási részlege számára. Így pl. az 1960. november 14-16. között rendezett tanfolyamot 53 vállalat 58 dolgozója végezte el.

Irányító és koordináló munkáját jól segíti a könyvtár Módszertani Híradó (Metodický Zpravodaj) c. kiadványa. (PS)